

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave

Natura 2000-område nr. 144
Habitatområde H191, H251

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015.
Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave
Natura 2000-område nr. 144
Habitatområde H191, H251

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram, Natura 2000-planer, H191, H251

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen
Ny Østergade 7-11
4000 Roskilde
www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet
Kort- og Matrikelstyrelsen

Sprog:

Dansk

År:

2011

ISBE nr.

978-87-7091-366-9

ISBN nr.

978-87-7091-367-6

Dato:

1. december 2011

Forsidefoto: Jægersborg Dyrehave

Fotograf: Mogens Holmen, Naturstyrelsen, Roskilde

Resume:

Natura 2000-plan for Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave (nr. 144). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevarings-status for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning.....	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	<i>5</i>
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier.....	11
Igangværende pleje og genopretning	12
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	13
<i>Vurdering af tilstand</i>	<i>13</i>
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose.....</i>	<i>18</i>
Målsætning	20
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	<i>21</i>
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter.....</i>	<i>21</i>
<i>Modstridende interesser</i>	<i>22</i>
Indsatsprogram	22
<i>Generelle retningslinjer</i>	<i>23</i>
<i>Konkrete retningslinjer.....</i>	<i>24</i>
<i>Forslag til mulige virkemidler</i>	<i>24</i>
Sammenhæng og synergi med vandplan	25
Strategisk miljøvurdering	25
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning....	26
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler ..	27
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver.....	28
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen.....	31

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger mm. Der er ikke gennemført en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling til forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler

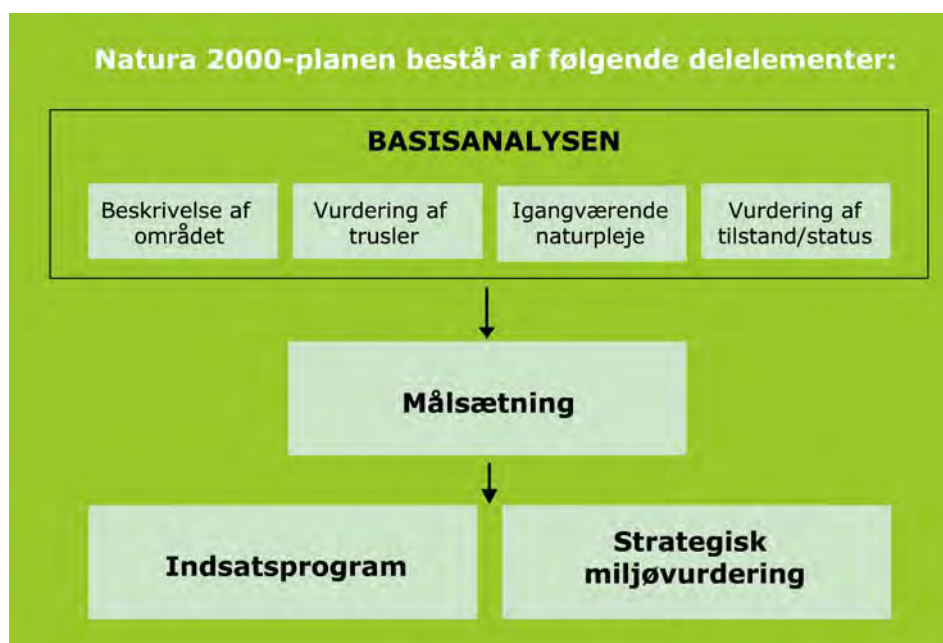
Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med se-

Natura 2000-plan

ner ændringer) om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland 2.3 Øresund og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovpligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 884 ha og afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H 191 og Habitatområde nr. F251. På Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Natura 2000-plan

Fotograf: Mogens Holmen

Jægersborg Dyrehave

Natura 2000 området består af 2 habitatområder med et samlet areal på 884 ha. Heraf udgør habitatområdet Jægersborg Dyrehave 842 ha og habitatområdet Nedre Mølleådal 42 ha.

Området omfatter strækninger af den nedre Mølleå med omgivende arealer med sumpskov og kildevæld, samt Jægersborg Dyrehave.

Jægersborg Dyrehave har været kongeligt jagt og vildtreservat i flere århundreder. Siden midten af 1800-tallet har Jægersborg Dyrehave haft nogenlunde den udstrækning, den har i dag.

Dyrehaven afgræsses i dag af då-, kron- og sikavildt. Dyrehaven har trods sin bynære beliggenhed og den store rekreative udnyttelse bevaret en meget stor værdi som naturlokalitet. Størstedelen af området er overdrev, enge og græsningsskov med lang kontinuitet. Der er anlagt en golfbane i den nordlige del af Eremitagesletten og der dyrkes havre på skiftende marker, også på Eremitagesletten.

Natura 2000-plan

Jægersborg Dyrehave, dådyr på sletten

Fotograf: Malene Fischer

I Jægersborg Dyrehave findes der en række naturtyper, som i kraft af deres størrelse eller rige flora er af regional eller national betydning. Jægersborg Dyrehaves lysåbne områder er overdrev af lang kontinuitet. Der er både kalkrige og sure overdrev af meget fin kvalitet.

Overdrevene har en varieret flora af både blomsterplanter og svampe. Der findes også store områder med naturtypen tidvis våd eng.

Skovnaturtyperne i Dyrehaven er bøgeskove på muld- eller morbund, egeblandskove samt elle- og askeskove, som alle er stærkt påvirket af hjortenes græsning.

I Dyrehaven findes mange meget rene små vandhuller med et varieret og sjældent plante- og dyreliv. Mod nord ligger en mose af naturtypen hængesæk, og i de gamle hule træer i skovområderne findes den sjældne stellas mosskorpion.

Stellas mosskorpion

Fotograf: Mogens Holmen

De to søer Korshullet og Fuglsangsø opfylder ikke deres målsætning. På baggrund af kun få data vurderes det at Stokkerup Dam opfylder sin målsætning som B-målsat. Forhold som varetages via vandplanlægningen.

Nedre Mølleådal er bl.a. udpeget for at beskytte de mange kildevæld, der ligger i området. En del af kildevældene har tidligere været anvendt som helbredende kilder. En del af kilderne i og lige uden for habitatområdet ligger inde i skovområder.

Den del af Mølleåen, der løber gennem habitatområdet, er af typen "vandløb med vandplanter". Vandløbet opfylder i dag ikke sin målsætning, hvilket håndteres via vandplanen.

På lange strækninger omgives Mølleåen af elle- og askeskov, som er en prioriteret naturtype. Derudover er nedre Mølleådal udpeget som levested for arter sump vindelsnegl.

Store dele af naturværdierne er skabt inden for de sidste 300-400 år gennem en kulturbetinget drift, og bevaringen af værdierne er til dels afhængig af fastholdelse af disse driftformer.

Natura 2000-planen er derfor tilpasset de helt specielle forhold i Jægersborg Dyrehave, således at bevaringen af naturværdierne kan ske uden at anfægte de kulturhistoriske værdier, som er så specielle for Jægersborg Dyrehave.

En helt speciel forudsætning for området er plantningshistorien. Von Grams Plantage er anlagt i 1750 og består hovedsagelig af bøg. Von Langens Plantage bestående af primært bøg og eg er anlagt i 1764-

Natura 2000-plan

1774. Efter dette årstal er den egentlige skovdrift i Dyrehaven ophørt. Bevoksningerne vi oplever i dag består derfor af enkelte rester af skov plantet før 1669 (primært gamle ege) og en blandingskov af bøg og eg fra de to ovenfor nævnte perioder. Det betyder, at de yngste af de gamle træer er fra før 1774– det vil sige over 230 år gamle. Driften har herefter haft bevaring som sigte. Først omkring 1920 blev der igangsat nyplantning for at sikre afløsning for de gamle træer. Foryngelsesrytmen er i dag fastsat til 1,8 ha om året, hvilket svarer til forfaldstempoet i de gamle plantninger.

I basisanalyserne for Natura 2000-området N 144 Nedre Mølleådal og Jægerborg Dyrehave findes der en mere detaljeret gennemgang af området. Se www.naturstyrelsen.dk

Figur 2. Naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Natura 2000-området ligger i Lyngby-Taarbæk og Rudersdal Kommuner og indenfor vandplanområdet hovedvandopland 2.3 Øresund.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommende i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Den største trussel mod naturværdierne i Dyrehaven, er at ændre på den hidtidige driftsform. Der er en fin balance mellem hjortevildtets græsningstryk og tilgroningen af de lysåbne arealer. Det er desuden vigtigt, at fastholde den dynamik, som opstår ved at væsentlige dele af arealerne fastholdes i en omdrift på ca. 400 år, hvor arealerne veksler fra slette over tilplantning med skov til lysåben gammel skov og slette igen. Kun på denne måde kan det fastholdes, at der også på meget langt sigt vil være mange gamle og døende træer i Dyrehaven.

Næringsstofbelastning

Næringsstofbelastning med kvælstof fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af hængesæk, idet højeste tålegrænse er overskredet. Dette gælder også for områdets overdrev og tidvis våd eng, hvor laveste tålegrænse er overskredet. Dette skyldes primært nedfald fra diffuse kilder. Der er ligeledes tegn på en næringsstofbelastning af de større søer i området. De mindre søers nedre tålegrænse for kvælstof fra luften er overskredet.

Kvælstof fra luften overskrider også laveste tålegrænse for alle skovnaturtyper i Natura 2000-området. Den høje ende af tålegrænseintervallet vurderes at være overskredet i skovkanter og kan være overskredet i hele skoven.

Tilgroning

Tilgroning med træer, buske og høje urter er en trussel mod områdets kildevæld. Der er også tilgroningsproblemer på en mindre del af arealerne med tidvis våd eng.

På arealer med levesteder for stellas mosskorpion er de gamle, potentielt egnede værtstræer ofte stærkt skyggede af omgivende træer, hvorfor en tilplantning/tilgroning vil være en trussel på eksisterende lysåbne arealer med gamle træer.

Uhensigtsmæssig hydrologi

Uhensigtsmæssig hydrologi som følge af dræning udgør en trussel mod en lille del af områdets tidvis våde eng.

Mølleåen er reguleret af mange sluser og er med sin nuværende tilstand så reguleret og påvirket af mange års spildevandsudledninger, at det ikke kan forventes at tilstanden kan forbedres uden indgreb. Spærringer og spildevand håndteres via vandplanen.

Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges. Der er i øvrigt en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Invasive arter

Der er konstateret iberisk skovsnegl i området.

Igangværende pleje og genopretning

Der er gennemført en fredning for Mølleådalen. Der skal i forbindelse hermed udarbejdes en plejeplan for området.

Langt det meste af Natura 2000-området drives af Naturstyrelsen med stor vægt på bevaring og forbedring af naturværdierne i såvel skov som på skovens åbne arealer. Skovdriften på arealerne sker efter naturnære principper, hvilket betyder, at man i driften arbejder målrettet for at sikre et kontinuert skovdække og opretholdelsen af et godt skovklima. Derved kan foryngelse af skoven som helhed basere sig på selvsåning. Naturstyrelsen har udlagt størstedelen (95%) af de kortlagte skovnaturtypearealer som urørt skov og/eller græsnings-skov.

Jægersborg Dyrehave plejes i overensstemmelse med driftsplanen for området. Til driftsplanens væsentligste mål hører, at bevare de naturmæssigt mest værdifulde overdrev, opretholde den nuværende skovprocent via jævn nyplantningstakt og opnå så lang bevoksningstid som muligt.

Miljøministeriet har udpeget Mølleåsystemet som et af 11 indsatsområder. Mølleåsystemet dækker 2 Natura 2000-områder, nemlig Nedre Mølleå og Øvre Mølleå. Der planlægges etablering af særdeles effektiv rensning på Renseanlæg Lundtofte og derfra tilbageførsel af noget af det rensede spildevand til Kalvemosen og videre til Furesø og den nedre del af Mølleåen for at genskabe en mere naturlig vandføring her. Derudover gennemføres der naturpleje i form af rydning af opvækst, græsning m.m. i en række områder inden for Mølleåsystemet bl.a. ved Ravnholm, hvor der ryddes vedplanter i kildefelter. Derudover planlægges der vandløbsrestaureringsprojekter i Hestetangs Å /Vassingrødløbet samt Dumpedalsrenden og sørestaurering

af Vejle Sø og Søllerød Sø. En række af projekterne støttes af LIFE-midler fra EU Kommissionen. Tiltagene er beskrevet på <http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Naturprojekter/Projekter/Hovedstaden/Molleasystemet/>

De private og kommunale arealer i Lyngby-Taarbæk Kommune, som er omfattet af fredningen af Mølleådalene fra Lyngby Sø til Øresund 2001 (Mølleåfredningen), har siden november 2007 været omfattet af en gældende fredningsplejeplan. Planen indeholder bl.a. en målsætning om at beskytte Natura 2000 områdernes udpegningsgrundlag bedst muligt. Der er endvidere indbygget en bestemmelse om at "plejetiltag som medfører negative konsekvenser for arter og naturtyper omfattet af habitatdirektivet tillades ikke".

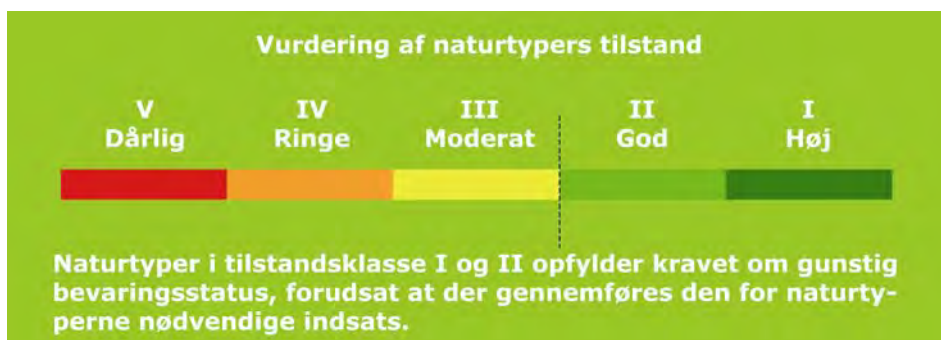
Tilstand og bevaringsstatus/prognose

For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle tilstand, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper. Naturtyperne er kortlagt i dels basisanalyserne, dels i en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks (indeles i artsklasse I-V), baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks (indeles i strukturklasse I-V), baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvandingsforhold, forekomst af invasive arter og trækronernes lagdeling i forskellige etager.

Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper

Natura 2000-området består af 2 habitatområder. Samlet for hele Natura-2000-området fordeler de tilstandsvurderede naturtyper som følger:

De 5,5 ha kalkoverdrev har naturtilstandsklasse II. Alle 5,5 ha har strukturklasse I, mens artsklassen er III. Dette viser som i det nedenstående, at afgræsningen sikrer strukturen, men at artsindholdet ikke er optimalt.

Af de 146,6 ha surt overdrev har 137,0 ha en strukturklasse på I eller II, mens kun 79,7 ha har en artsklasse på I eller II. Dette viser, at afgræsningen sikrer strukturen, men at artsindholdet ikke er optimalt.

Tidvis våd eng, (6410) findes i begge habitatområder, Af de i alt 68,7 ha er ca. 1/3 i naturtilstandsklasse II og resten i klasse III. strukturindekset er forholdsvis højt mens artsindekset er forholdsvis lavt.

Hængesæk 1,1 ha henføres til naturtilstandsklasse II. Både artsindeks og strukturindeks er klasse II

Kildevæld 0,1 ha henføres samlet til tilstandsklasse IV. Artsindeks er artsklasse IV og strukturindeks er strukturklasse II.

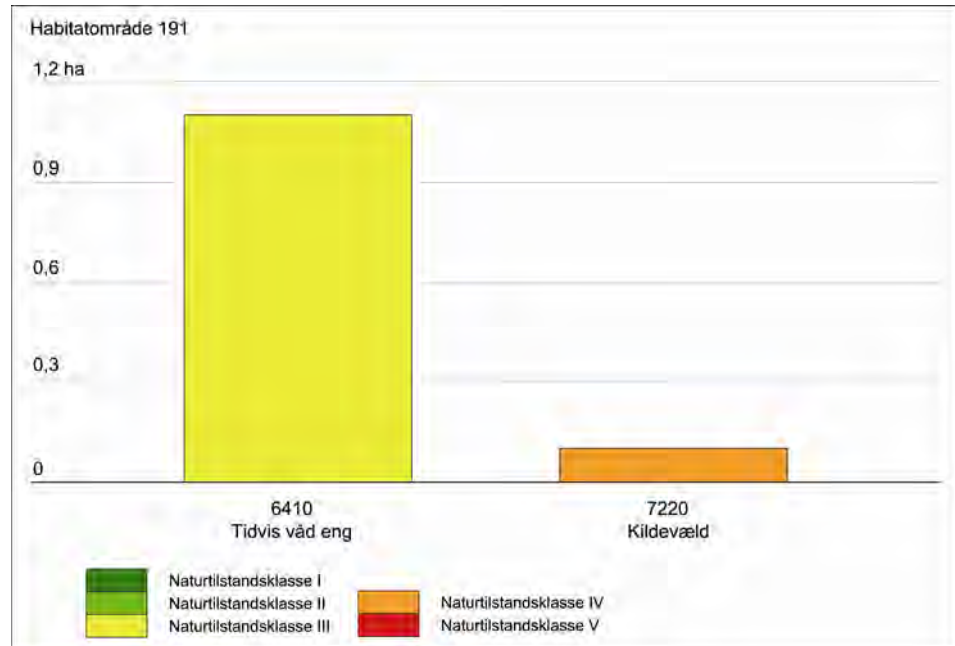
Der er kortlagt og tilstandsvurderet i alt 0,35 ha søtyper i habitatområde 251. For søtypen næringsrig sø (3150) er 0,19 ha vurderet til tilstandsklasse I og 0,15 ha er vurderet til tilstandsklasse II.

Elle- og askeskov findes i begge habitatområder med et samlet areal på 42,1 ha heraf ligger 8,4 ha i naturtilstandsklasse I og 33,1 ha naturtilstandsklasse II.

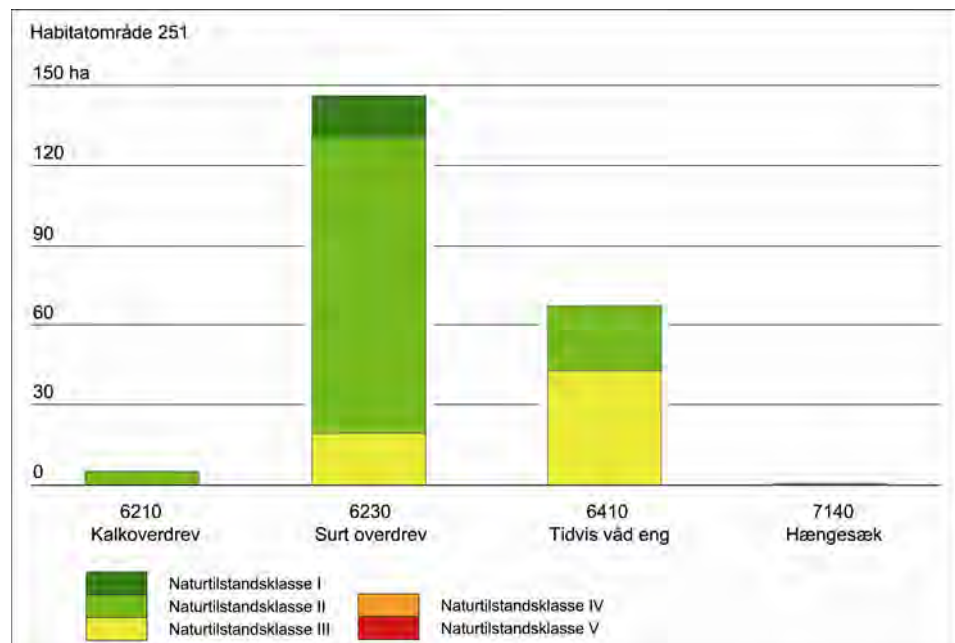
De øvrige skovnaturtyper findes kun i habitatområde 251. Bøg på muld på 140,7 ha med henholdsvis 1,9 ha og 32,8 ha i naturtilstandsklasse I og 32,8 i naturtilstandsklasse II. Bøg på mor 34,7 ha med henholdsvis 1,9 ha i naturtilstandsklasse I og 32,8 i naturtilstandsklasse II. Ege-blandskov på 25,7 ha med 2,1 ha naturtilstandsklasse I og 23,6 ha klasse II.

Natura 2000-plan

I figur 4 er vist natur/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper. Kun en mindre del af vandhullerne er tilstandsvurderet og er derfor ikke medtaget i figuren.

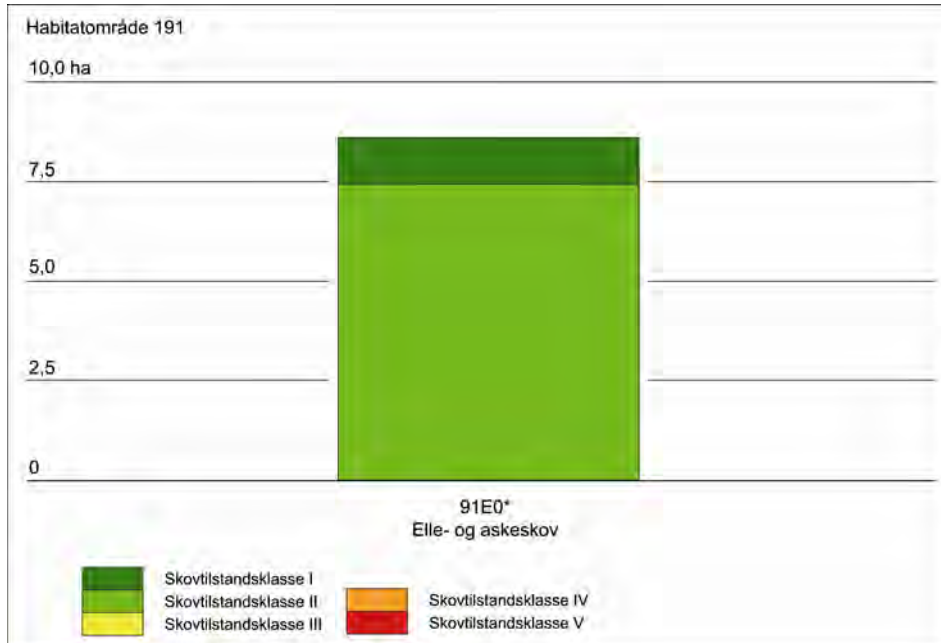

Figur 4a. Naturtilstand for de af Natura 2000 områdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

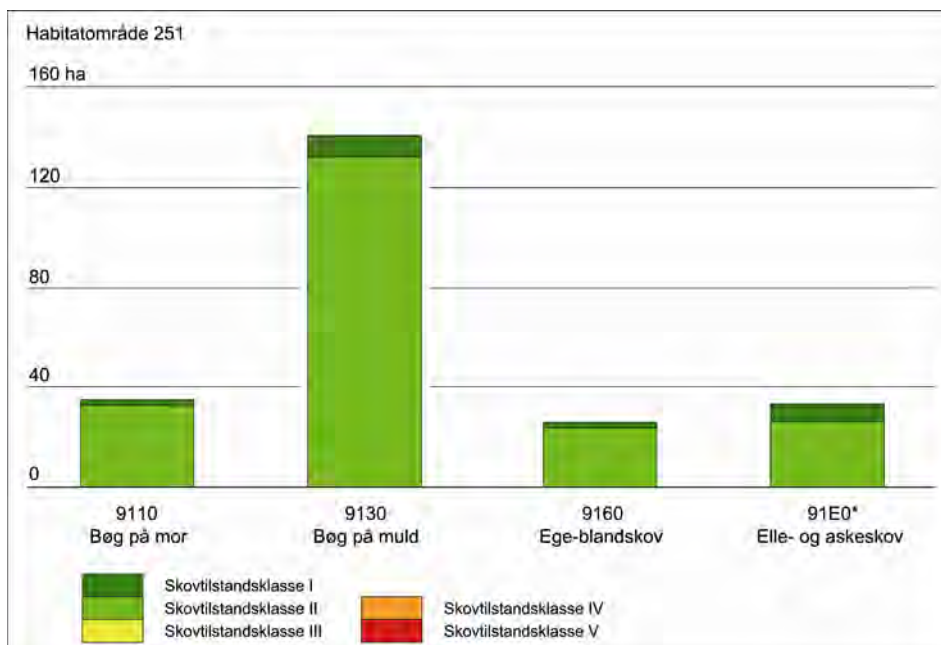

Figur 4b. Naturtilstand for de af Natura 2000 områdets lysåbne naturtyper, som er tilstandsvurderet

Natura 2000-plan

Figur 4c. Skovtilstand for de af Natura 2000 områdets skovnaturtyper, som er tilstandsvurderet

Figur 4d. Skovtilstand for de af Natura 2000 områdets skovnaturtyper, som er tilstandsvurderet

Natura 2000-plan

For habitatområde 191, Nedre Mølleådal ser de kortlagte tal således ud:

Habitatområde 191

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
6410 tidvis våd eng			1,1		
7220 kildevæld				0,1	
Hovedtotal			1,1	0,1	

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha for hver naturtilstandsklasse.

Habitatområde 191

Naturtype	Skovtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
91E0 elle- og askeskov	1,15	7,45			
Hovedtotal	1,15	7,45			

Tabellen viser de tilstandsvurderede skovnaturtypers fordeling i ha for hver skovtilstandsklasse.

For habitatområde 251, Jægersborg Dyrehave ser de kortlagte tal således ud:

Habitatområde 251

Naturtype	Naturtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
6210 kalkoverdrev		5,5			
6230 surt overdrev	15,7	111,6	19,1	0,1	
6410 tidvis våd eng		24,8	42,7		
7140 hængesæk		1,1			
Hovedtotal	15,7	143,1	61,8	0,1	

Tabellen viser de tilstandsvurderede lysåbne naturtypers fordeling i ha for hver naturtilstandsklasse.

Natura 2000-plan

Habitatområde 251

Naturtype	Skovtilstandsklasse (ha)				
	I	II	III	IV	V
9110 bøg på mor	1,89	32,81			
9130 bøg på muld	8,59	132,11			
9160 ege-blandskov	2,08	23,63			
91E0 elle- og askeskov	7,23	26,23			
Hovedtotal	19,78	214,78			

Tabellen viser de tilstandsvurderede skovnaturtypers fordeling i ha for hver skovtilstandsklasse.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000-området på www.naturstyrelsen.dk under "Se på kort".

Strukturindeks og artsindeks sammenvejes til et samlet udtryk for natur/skovtilstanden på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur/skovtilstand og aktuelle trusler og inddeles i gunstig eller ugunstig prognose. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne vurderet gunstig, vurderet ugunstig og ukendt prognose.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Natura 2000-plan

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Kalkoverdrev (6210), da naturtypen har gode strukturforhold og ikke vurderes at være kritisk belastet af kvælstofdeposition.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Næringsrige søer (3150) pga. stor belastning med næringsstoffer.
- Kransnålalgesøer (3140), da laveste tålegrænse for kvælstofnedfald er overskredet.
- Vandløb med vandplanter (3260), da vandløbet (Mølleåen) er reguleret.
- Surt overdrev (6230) samt tidvis våd eng (6410) og kildevæld (7220), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Hængesæk (7140), da højeste tålegrænse er overskredet.
- Bøgeskov på mor (9110), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Bøgeskov på muld (9130), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Egeskove og blandskove (9160), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Elle- og askeskove (91E0), da laveste tålegrænse for N-deposition er overskredet.

Prognosen er ukendt for:

- Søbred med småurter (3130), da naturtypen ikke er kortlagt.
- Sump-vindelsnegl, stor vandsalamander og stellas mosskorpion, da arterne ikke er kortlagt.

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

Natura 2000-området udgøres af åbne sletter vekslende med lukket skov. I området er der særligt fokus på levesteder for Stellas Moskorpion, fordi Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave er et af de få områder hvor arten forekommer i Danmark. Der er yderligere fokus på de truede naturtyper kalkoverdrev, surt overdrev og tidvis våd eng. Desuden har skovnaturtyperne bøg på mor, bøg på muld, egeskove og blandskove samt elle- og askeskov betydning fordi de er de arealmæssigt største naturtyper i området.

Det overordnede mål for området er:

- *At områdets søer og vandløb får en god-høj naturtilstand.*
- *Skov- og lysåbne naturtyper sikres en god-høj naturtilstand.*
- *Arterne på udpegningsgrundlaget, i særlig grad stellas moskorpion, sikres velegnede leve – og ynglesteder, også på langt sigt.*
- *Områdets kalkoverdrev, surt overdrev og tidvis våd eng prioriteres højt. Naturtypernes areal fastholdes og tilstanden forbedres.*
- *Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypernes hensigtsmæssige drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder.*

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for naturtyper og arter i N 144 Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave:

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose skal udviklingen i deres natur/skovtilstand være i fremgang, således at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt*

de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. Navnlig for skovnaturtyperne kan der være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til arealmålet.

- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. For arterne betyder det, at deres levesteder skal kunne danne grundlag for en ynglebestand/antal rastende fugle som minimum svarende til tilstanden ved direktivernes ikrafttræden eller et højere bestandsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bæreevne.*
- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *Områdets samlede areal af levesteder for stellas mosskorpion, stor vandsalamander og sump-vindelsnegl sikres, i det omfang de naturgivne forhold muliggør det, at være stabilt eller stigende.*
- *Tilstanden af områdets levesteder for stellas mosskorpion, stor vandsalamander og sump-vindelsnegl sikres samlet betragtet, og i det omfang de naturgivne forhold gør det muligt, at være stabil eller i fremgang.*
- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Der kan være modstridende interesser i at sikre Stellas Mosskorpion egnede levesteder i hule træer på langt sigt og bevarelsen af de lysåbne naturtyper. Det vurderes, at andelen af lysåben natur kan bevares og kvaliteten af de lysåbne områder bevares og forbedres ved at foretage en løbende foryngelse (tilplantning) på 1,8 ha om året. Plantningen kan foretages på områder, der ikke er registreret som lysåben naturtype, samt på lysåbne arealer med lavt artsindeks – dog således at den omtrentlige procentmæssige fordeling af lysåbne og skovbevoksede arealer er den samme som på kortlægningstidspunktet, således at den lysåbne del ikke formindskes væsentligt.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode.

Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunalbestyrelsernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- 1.1 *Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i rigkær og hængesæk Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi.*
- 1.3 *De lysåbne terrestriske naturtyper skal sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, og vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet.*

Natura 2000-plan

- 1.4 *Skovnaturtyperne sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigelsen, primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.*
- 1.5 *Der sikres velegnede levesteder for sump-vindelsnegl, stor vandsalamander og stellas mosskorpion.*
- 1.6 *Den samlede kvælstofbalance i Natura 2000-området undersøges i 1. planperiode.*
- 1.7 *Næringsstofbelastningen af naturtypen hængesæk reduceres.*
- 1.8 *De lysåbne områder kortlægges mere detaljeret, således at det muliggør en beskyttelse af de mest værdifulde lysåbne områder og giver en frihedsgrad til at muliggøre nyplantninger.*
- 1.9 *Invasive arter skal bekæmpes og deres spredning skal forebygges.*

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 *Anvendes ikke i denne plan.*

Indsatser efter sigtelinie 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 *Levestedernes samlede antal af egnede værtstræer for stellas mosskorpion sikres opretholdt, herunder også træernes døde stammer og større grene efter naturligt forfald.*
- 3.2 *Skovnaturtyper sikres. Der kan være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.*
- 3.3 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, skal sikres mod ødelæggelse.*

Indsatser efter sigtelinie 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode

- 4.1 *Arealerne med kalkoverdrev, surt overdrev og tidvis våd eng tilstand sikres og forbedres.*

Forslag til mulige virkemidler

Kommunalbestyrelserne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatspro-

grammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand. Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

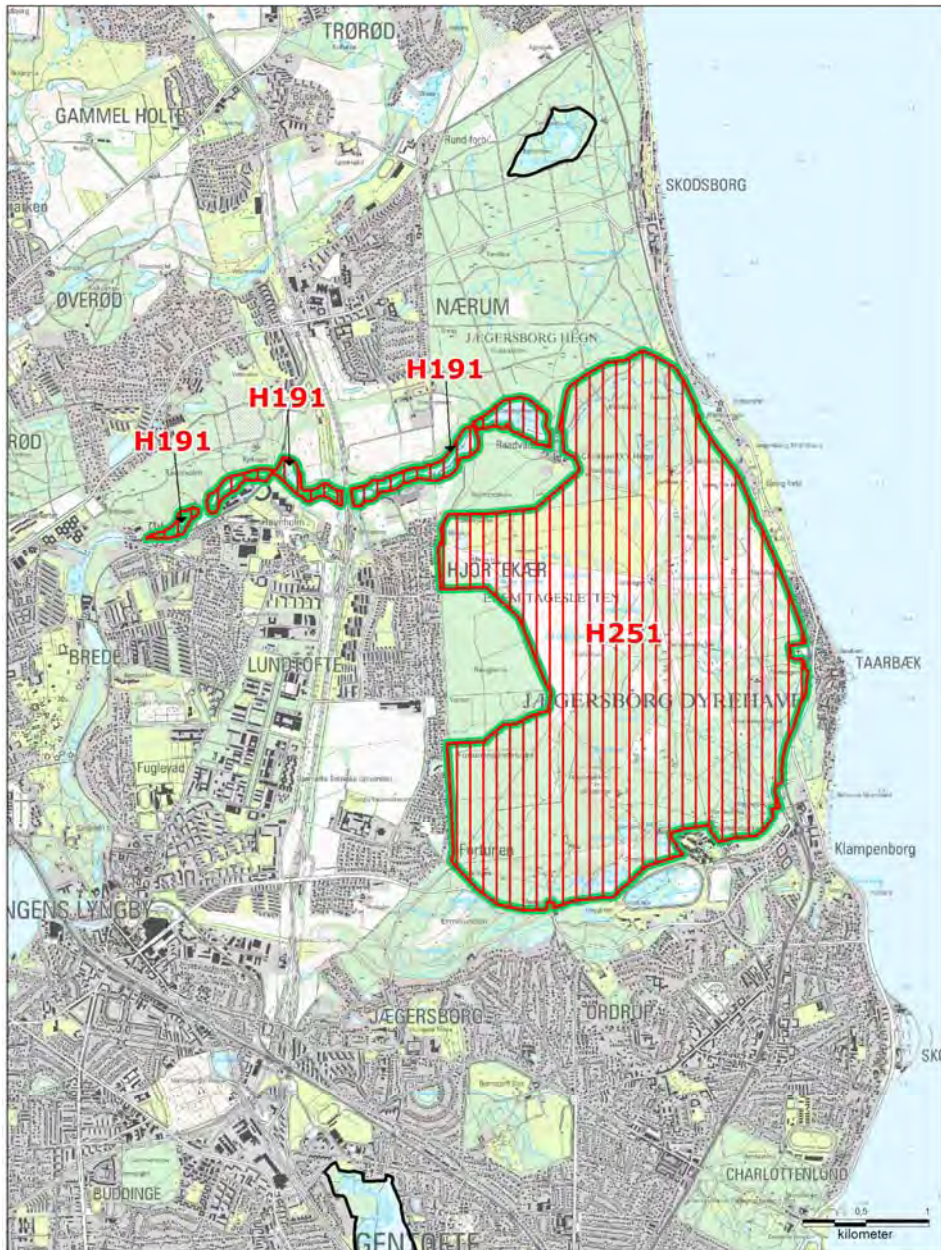
Planlagt indsats efter vandplanen der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt afdækket i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af Bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. N 144 Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-område N144 Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave

Natura 2000-område N144	Fuglebeskyttelsesområde
Øvrige Natura 2000-områder	Habitatområde

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i en database - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område. Se www.naturstyrelsen.dk – under dette Natura 2000-område.

Bilaget indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødsning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter.

Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstofbelastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes

udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

N 144 - Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave

- kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside, se www.naturstyrelsen.dk under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk